

ROZDZIAŁ III ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY

- III. 1. Praca nad diagnozą obszaru**
- III. 2. Analiza SWOT**
- III. 3. Ankieta – weryfikacja SWOT**
- III. 4. Potencjał rozwojowy obszaru**
- III. 5. Podsumowanie i wnioski**

III. 2. ANALIZA SWOT

Mieszkańcy byli przygotowani do spotkań serią artykułów w prasie lokalnej. Znane im były ogólne zasady podejścia Leader. Wiedzieli, że choć najważniejszą sprawą dla poprawy jakości życia na wsi jest infrastruktura: drogi, kanalizacja i wodociągi, to program Leader takich potrzeb nie zaspokoi. Niestety obszar LGD ma spore zapóźnienia w tym zakresie i wpływa to negatywnie na rozwój np. turystyki, czy lokowanie się inwestorów. Na poziomie sołectw notowane były te bolączki, ale już na poziomie gminy oraz obszaru pomijano w analizie SWOT tę sferę.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Lokalizacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Krakowa, Tarnowa i Nowego Sącza • Na ogół dobre połączenia komunikacyjne • Dostępność do szkół i instytucji • Dostępność do opieki medycznej 	<p>Potencjał gospodarczy i rolniczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdrobnione rolnictwo • Brak specjalizacji • Mało rozwinięte usługi • Słaby rozwój przedsiębiorczości • Brak ciekawych ofert pracy na obszarze, szczególnie dla kobiet • Starzejące się społeczeństwo na wsi
<p>Walory przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piękne krajobrazy • Łagodne góry, czyste rzeki, jezioro • Bogactwo flory i fauny • PARKI KRAJOBRAZOWE: Wiśnicko-Lipnicki, Ciężkowicko-Rożnowski i planowany Łososińsko-Żegociński • rezerwat leśno – florystyczny „Bukowiec” i „Białowodzka Góra” • wiele pomników przyrody • enklawy przyrodnicze, chronione siedliska fauny • Trasy turystyczne 	<p>Turystyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słaba infrastruktura turystyczna • Brak jednolitej informacji turystycznej • Nie oznakowane miejsca i szlaki turystyczne • Słaba promocja obszaru • Niski poziom usług turystycznych • Brak miejsc noclegowych • Słabo rozwijająca się agroturystyka • Słaba sieć gastronomiczna
<p>Tradycja, kultura i dziedzictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poszanowanie tradycji wśród mieszkańców • Kultywowanie tradycji • Bogata historia zwyczajów ludowych • Wiele starych suszarni, młynów, kuźni itd. • zabytkowe, przydrożne krzyże i kapliczki • cmentarze wojenne • Tradycje suszenia, wędzenia i „pędzenia” śliwki • Tradycyjna gwara 	<p>Ekologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak kanalizacji na większości obszaru • Mała świadomość ekologiczna ludzi • Brak popularnych i ciekawych szkoleń w tym zakresie • Szkodliwe dla środowiska nawyki • Dzikie wysypiska • Nieszczelne szamba • Brak koszy w miejscach uczęszczanych • Zanieczyszczanie wód powierzchniowych
<p>Prężna społeczność lokalna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiele zespołów muzycznych • Prężna OSP • Aktywne Koła Gospodyń Wiejskich • Licznie uczestniczący mieszkańcy w wydarzeniach gminnych 	<p>Współpraca, aktywność</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mało organizacji i grup nieformalnych łączących ludzi wokół jakichś idei • Brak miejsc do spotkań • Brak świetlic gminnych • Zbyt mało boisk, placów zabaw i oferty dla młodych • Ludzie nastawieni na siebie, nieufni • Małe zaangażowanie w rozwiązywanie problemów • Problemy z Internetem

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Fundusze unijne • Wzrost cen płodów rolnych • Moda na zdrową żywność • Moda na lokalne specjalności • Rozwój dróg i komunikacji, które spowodują możliwość mieszkania tutaj i pracy gdzieś dalej • Rozwój turystyki weekendowej • Powroty z zagranicy 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost cen energii • Odływ młodzieży z terenów wiejskich • Wyjazdy za granicę na stałe • Dekoniunktura na rynku • Złe prawo • Rozwój komunikacji (samochody terenowe i kłady jeżdzące w strefach „ciszy”, dotąd dla aut niedostępnych)

Komentarz:

Powyższa tabela jest – z przyczyn oczywistych - uogólnieniem zapisów z poszczególnych sołectw i gmin. Na przykład: dobre położenie i dostępność komunikacyjna rozpatrywana jest w całym obszarze. Na ogół sprowadza się to do centrów gmin oraz sołectw, przez które przebiegają drogi główne. Jest jednak wiele miejscowości, szczególnie tych leżących w obszarach górskich, które mają problemy z dostępnością komunikacyjną i tam istnieją problemy z przemieszczaniem się autobusem lub autobusem, szczególnie w wolne dni i święta. Zatem zapisy analizy SWOT dla całego obszaru są pewnym kompromisem, który uznano za właściwy do celów przygotowania strategii.

Analiza SWOT to metoda analizy stanu wyjściowego, uporządkowała dane wyjściowe: informacje i przekonania o obszarze. W efekcie rozpoznany został w miarę obiektywnie faktyczny stan i potencjał regionu.

Wyniki analizy SWOT przełożyły się też bezpośrednio na cele:

Analiza SWOT			CELE	
		POZYTYWY	NEGATYWY	
Dzisiaj i tutaj	Jak wzmocnić pozytywne strony rzeczywistości	Jak osłabić negatywne strony teraźniejszości		
Jutro Tam	Jak wykorzystać pozytywne możliwości, które niesie przyszłość + pozytywne możliwości tkwiące w otoczeniu	Jak zniwelować negatywne tendencje, jakie niesie przyszłość i zagrożenia tkwiące w otoczeniu		

III. 3. ANKIETA – WERYFIKACJA SWOT

W ramach konsultacji społecznych, w okresie wakacyjnym przeprowadzone zostały badania opinii społecznej poprzez ankietowanie mieszkańców 5 gmin. Ankieta, o której piszemy w rozdziale XI zawierała pytania, które mogą być weryfikacją analizy SWOT, wykonanej na warsztatach. Mieszkańcy odpowiadali bowiem np. na pytanie: „Co może stać się symbolem Twojej Gminy?” – udzielone odpowiedzi, to tak naprawdę lista obiektów, wydarzeń, czy zwyczajów, które są mocną stroną każdej z Gmin. Odpowiedzi na pytanie „Przyjeżdżają do Ciebie znajomi, co będziesz przed nimi ukrywał, bo jest np. brzydkie, mało atrakcyjne, wstydliwe” pozwoliło na wylistowanie problemów obszaru, złych nawyków i miejsc, o których warto pomyśleć, by je ulepszyć czy ulepszyć.

Mieszkańcy mieli także możliwość zaplanowania zadań i ich kolejności realizacji w swojej miejscowości. Tutaj otrzymaliśmy listę pomysłów na projekty od przydomowych oczyszczalni ścieków, poprzez place zabaw, aż po wyciągi narciarskie i wieże widokowe.

III. 4. POTENCJAŁ ROZWOJOWY OBSZARU

Jako główne elementy procesów gospodarczych, mogących zdecydowanie wpłynąć na rozwój obszaru pięciu gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia „Na Śliwkowym Szlaku” należy wymienić:

- **rozwój przemysłu turystycznego**, opartego przede wszystkim na naturalnych zasobach obszaru oraz wykreowaniu lokalnych atrakcji turystycznych skierowanych przede wszystkim do odbiorców z aglomeracji krakowskiej; w praktyce polegać to może na wykorzystaniu ruchu tranzytowego i pobyтового w gminach leżących przy drodze Bochnia-Nowy Sącz (Czchów, Gnojnik) i skierowaniu strumienia przyjezdnych w kierunku takich miejscowości jak Iwkowa, Laskowa i Lipnica Murowana,
- **rozwój przedsiębiorczości rodzimej**, opartej na tradycyjnych formach działania: rolnictwie, przetwórstwie spożywczym, rzemiośle, mikro-przedsiębiorstwach związanych z regionem (usługi, gastronomia, budownictwo): rozwój oparty zarówno o analizę możliwości jak i specyficzną ocenę zapotrzebowania dla nowego obszaru jakim jest „Śliwkowy szlak”, odnoszący się do specyficznych walorów lokalnych (produkt tradycyjny, agroturystyka, ochrona walorów naturalnych, różne formy uprawiania turystyki, obsługa ruchu turystycznego),
- **poprawa infrastruktury i zagospodarowania terenu** poprzez stymulowanie inwestycji własnych i zewnętrznych, uporządkowanie stanu przestrzeni publicznej, służącej rozwojowi gospodarczemu, wykreowanie terenów inwestycyjnych dla działań pożądanых na tym obszarze; współpraca w ramach tworzenia stref funkcjonalnych (strefa gospodarcza, strefa turystyczno-rekreacyjna, strefa rolnictwa ekologicznego, strefa usług dla mieszkańców itp.),
- **doskonalenie systemu wymiany informacji i współpracy**, np. w celu wykorzystania funduszy Unii Europejskiej, aplikowania do programów regionalnych, podejmowania wspólnych przedsięwzięć integracyjnych i promocyjnych w ramach „wspólnoty interesów” i skutecznego wykorzystania zalet obszaru
- **wzmocnienie wizerunku obszaru**, jako terenu dla nowych inicjatyw opartych na poszanowaniu specyfiki i tradycji obszaru; wspólne występowanie w ramach wydarzeń o charakterze targowym czy promocyjnym.

III. 5. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Podsumowaniem analiz SWOT była dyskusja nad mocnymi i słabymi stronami, a także analiza szans i zagrożeń, która doprowadziła do wyciągnięcia wniosków, na podstawie których sformułowano wizję i misję rozwoju obszaru.

Uznano, iż najważniejszą rzeczą jest wzmocnienie więzi międzyludzkich i rozbudzenie zaangażowania ludzi w diagnozowanie i rozwiązywanie problemów lokalnych, co spowoduje wspólne podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości życia, w tym jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego. W społecznościach tych obszarów tkwi bowiem ogromny potencjał i tradycja współpracy, osłabione jedynie przez dzisiejsze nawyki cywilizacyjne. Są one jednak – według uczestników debaty - na tyle jeszcze słabe, że możliwe do zmiany i powrotu do – coraz modniejszej – tradycji lokalnej.

Sformułowano następujące wnioski:

1. Należy wzmocnić infrastrukturę służącą integracji społecznej, wykorzystać potencjał istniejących lokalnych organizacji i grup nieformalnych, które mogą być podstawą sieci współpracy na obszarze LGD
2. Trzeba poprawić infrastrukturę rekreacyjną i sportową, która służyć będzie nie tylko dzieciom i młodzieży z obszaru LGD, ale także przybywającym tu na odpoczynek gościom.
3. Należy pomóc ludziom w podejmowaniu decyzji o dodatkowym zarobkowaniu poprzez umożliwienie uczestniczenia w kursach, szkoleniach i warsztatach. Szczególnie należy szkolić w zakresie świadczenia usług turystycznych i wspierać rozwój produktów regionalnych
4. Należy wspierać inicjatywy mieszkańców związane z kultywowaniem tradycji, z uprawianiem zanikających zawodów i wytwarzaniem specjałów jako produktów lokalnych
5. Obszar „Na Śliwkowym Szlaku” powinien rozwijać się w oparciu o turystykę, szczególnie turystykę rodzinną, głównie weekendową i wakacyjną pobytową. Należy zatem zadbać o infrastrukturę związaną z budową i oznakowaniem tras turystycznych, remontem obiektów, które mogą być „celami” wycieczek (kapliczki, cmentarze, pomniki przyrody, enklawy przyrodnicze), a także wspierać powstawanie nowych miejsc noclegowych i usług gastronomicznych.

Przedsięwzięcia, które wspierać będzie LGD

Głównymi obszarami działalności gospodarczej, w jakich Lokalna Grupa Działania upatruje szanse na wspólny, zintegrowany rozwój jest:

- o wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości z zachowaniem specyfiki lokalnej – rolnictwa (w tym szczególnie ekologicznej produkcji warzywnej i owocowej), hodowli i przetwórstwa mięsnego, sektora usług związanych z rolnictwem, handlem i usługami budowlanymi; ten typ działalności gospodarczej stanowi ok. 90% aktywności ekonomicznej na obszarze działania Stowarzyszenia i w ok. 95% realizowany jest przez przedsiębiorstwa prywatne z sektora mikro i małych przedsiębiorstw (dane GUS, Bank Danych Regionalnych 2008),

- o rozwój działalności gospodarczej związanej z przemysłem turystycznym (przemysłem „czasu wolnego”) jako głównym źródłem zapotrzebowania na lokalne usługi; szacunkowa liczba ok. 15 tysięcy turystów (dane szacunkowe jednostek samorządu terytorialnego) rocznie pozwala liczyć na wzrost zainteresowania bezpośrednią ofertą turystyczną (tereny sportowo-rekreacyjne górskie i wodne, szlaki turystyczne – piesze, rowerowe, zimowe, konne, obiekty historyczne, wydarzenia kulturalne, wydarzenia sportowe itp.) jak również ofertą towarzyszącą – noclegi, gastronomia, transport, produkt regionalny; specyfika terenu oraz dotychczasowe doświadczenia pozwalają ukierunkować budowę oferty turystycznej w kierunku rozwoju turystyki rodzinnej, weekendowej, sportowo-rekreacyjnej, kulturowej, ze szczególnym podkreśleniem szansy na rozwój oferty gospodarstw agroturystycznych;
- o rozwój produkcji i rynku specyficznych wyrobów lokalnych – wyrobów tradycyjnych, regionalnych – posiadających własną specyfikę (przetwórstwo owocowe – wyroby wędliniarskie), recepturę (nalewki, dżemy, konfitury itp.) oraz odniesienie do historii i wielowiekowej tradycji (wyroby klasztorne, lokalne, wyroby okazjonalne-święteczne); działania wymagające ścisłej współpracy jednostek samorządowych, organizacji społecznych (Koła Gospodyń Wiejskich), organizacji branżowych (izby rolnicze, producenci rolni, sadownicy), sektora prywatnego (handel, gastronomia) zarówno w zakresie produkcji jak i nazewnictwa, organizacji sieci sprzedaży, informacji, promocji i marketingu;

Zadanie horzontalne dla LGD:

Ze względu na powtarzający się problem związany z niską świadomością ekologiczną ludzi Lokalna Grupa Działania będzie prowadziła politykę edukacyjną zrównoważonego rozwoju tego obszaru.

